Závery Rady o digitálnom vzdelávaní v európskych vedomostných spoločnostiach

(2020/C 415/10)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

BERÚC DO ÚVAHY:

1. politické súvislosti uvedené v prílohe,

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE:

2. Vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odborná príprava sú európskou silnou stránkou založenou na demokratických hodnotách a myšlienke osvietenstva. Rozsiahle šírenie digitálnych technológií a prístupu k internetu prinášajú nové možnosti a výzvy.

3. Zrýchľuje sa digitálna transformácia našich vedomostných spoločností a zvyšuje dostupnosť digitálnych služieb a údajov. Prináša to so sebou zmeny na pracovnom trhu, ako aj nové profily pracovných miest a dopyt po digitálnych kompetenciách ([1]) v rámci zručností pre 21. storočie. Účinky digitálnej transformácie našich vedomostných spoločností z dlhodobého hľadiska ešte umocní rastúci vplyv umelej inteligencie, ([2]) ktorá môže ponúknuť sľubné nové možnosti učenia sa, výučby a školenia v budúcnosti. Kľúčový význam pre to, aby všetci jednotlivci a občania dokázali tomuto vývoju porozumieť, podieľať sa na ňom a formovať ho, má vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odborná príprava.

4. Pandémia COVID-19 a jej pretrvávajúci dosah na systémy a inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy v Európe vyzdvihujú naliehavú potrebu lepšieho pochopenia a priebežného hodnotenia využívania, prínosov a výziev technológií digitálneho vzdelávania ([3]) a úrovní digitálnych kompetencií, a to aj v kontexte celoživotného vzdelávania.

5. Pandémia COVID-19 ešte viac vyzdvihla naliehavú potrebu celostného prístupu k digitálnemu vzdelávaniu. Vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odborná príprava v záujme uspokojenia súčasných požiadaviek nevyhnutne zahŕňajú aj digitálne a nedigitálne formy učenia sa a výučby vrátane prístupov ako zmiešané učenie ([4]) a dištančné vzdelávanie ([5]). Je to príležitosť na skvalitnenie vzdelávania a odbornej prípravy zameraných na učiacich sa v súlade so špecifickými potrebami jednotlivcov.

6. Digitálne vzdelávanie ([6]) je zásadným faktorom pri určovaní podoby digitálnej transformácie, sprístupňovaní ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj celoživotného vzdelávania a umožňovaní vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy pre všetkých. Je preto dôležité, aby sa zohľadnil jeho spoločenský rozmer a aby sa považovalo za súčasť zásadnej kultúrnej transformácie. Táto kultúrna transformácia kladie základy pre to, aby všetci jednotlivci a občania mohli využívať údaje, digitálne technológie a infraštruktúry bez obáv a bezpečne, a pritom náležite dodržiavali pravidlá ochrany údajov, a aby sa mohli aktívne podieľať na politickom rozhodovaní, spoločenskom vývoji a pracovnom trhu.

([1]) Ako sa uvádza v prílohe k odporúčaniu Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (2018/C 189/01), digitálna kompetencia zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu (vrátane programovania), bezpečnosť (vrátane digitálnej pohody a kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti), otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

([2]) Pojem umelá inteligencia sa vzťahuje na systémy IT, ktoré sa vyznačujú inteligentným správaním tým, že analyzujú svoje prostredie a na dosiahnutie daných cieľov vykonávajú kroky, ktoré sú do istej miery samostatné.

([3]) Na účely týchto záverov sa technológie digitálneho vzdelávania definujú ako technológie, ktoré umožňujú uľahčovať, analyzovať a zlepšovať výsledky učiacich sa využívaním a riadením vhodných technologických procesov a zdrojov.

([4]) V tejto súvislosti sa pod pojmom zmiešané učenie rozumie pedagogický prístup spájajúci prezenčné a online vzdelávanie, o ktorého čase, mieste, dráhe a tempe môže učiaci sa do istej miery rozhodovať.

([5]) Na účely týchto záverov pojem dištančné vzdelávanie znamená spôsob vzdelávania, ktorý umožňuje organizovať a poskytovať aktivity súvisiace s výučbou a učením sa na diaľku (napr. pomocou rozhlasu, televízie, internetu alebo elektronických zdrojov).

([6]) Digitálne vzdelávanie zahŕňa dve rozdielne, ale navzájom sa dopĺňajúce perspektívy: pedagogické využívanie digitálnych technológií na podporu a skvalitňovanie výučby, učenia sa a hodnotenia a rozvíjanie digitálnych kompetencií učiacich sa a pracovníkov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

7. Digitálne vzdelávanie by malo byť zamerané na učiacich sa a podporovať všetkých jednotlivcov a občanov v sebaistom, slobodnom a zodpovednom rozvíjaní ich osobnosti a zručností. Ako neoddeliteľná súčasť vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy by digitálne vzdelávanie malo podliehať zásade integrity a kvalitatívnej spoľahlivosti. Malo by tiež prispievať k lepšej dostupnosti vzdelávacieho obsahu a pedagogických postupov, k väčšej sociálnej inklúzii, ako aj k lepšiemu nadobúdaniu kompetencií v záujme úspešného vzdelávania pre všetkých. V digitálnom vzdelávaní by sa mali zohľadniť nové technológie, ako napríklad umelá inteligencia, a ich bezpečné, pedagogicky fundované a etické využívanie.

8. Digitálne vzdelávanie by malo brať do úvahy aj pohodlie učiacich sa, učiteľov, školiteľov a vychovávateľov, ako aj rodičov a opatrovateľov, napríklad pokiaľ ide o bezpečné vzdelávacie prostredia. Malo by tiež prispieť k tomu, aby sa uľahčil prístup všetkých občanov k informáciám a podporila aktívna kultúrna, ekonomická a sociálna účasť na európskych vedomostných spoločnostiach.

9. Digitálne vzdelávanie by malo podporovaním občianskych kompetencií prispievať k rozvíjaniu povedomia o občianstve vrátane digitálneho občianstva. ([7]) Medzi tieto kompetencie patrí aj kritické pristupovanie k informáciám, vďaka ktorému sa môžu občania orientovať v digitálnom svete a vytvoriť si predstavu o základných hodnotách, ako sú demokracia a sloboda prejavu.

10. Každý Európan by mal mať možnosť aktívne sa podieľať na digitálnej transformácii spoločnosti a využívať vhodné, dostupné a bezpečné vzdelávacie prostredia. Ľudské právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, uvedené v Európskom pilieri sociálnych práv a chránené Chartou základných práv Európskej únie, musí byť zaručené za každých okolností.

11. V záujme odstránenia digitálnej rodovej priepasti v oblastiach IKT a STEM je kľúčové, aby sa vo všetkých druhoch a na všetkých stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy zohľadnil rodový aspekt.

12. Prístup k možnostiam digitálne podporovaného vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy má zásadný význam. Napriek kľúčovej úlohe a pozitívam formátov prezenčného učenia sa a výučby podmieňuje prístup k vysokokvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave s pomocou a prostredníctvom technológií digitálneho vzdelávania budúcu životaschopnosť európskych vedomostných spoločností, ako aj európsky inovačný systém, ktorý umožňuje zelenú a digitálnu transformáciu, zabezpečuje udržateľný rast, pracovné miesta a príležitosti a podporuje osobný rozvoj.

13. Silná Európa sa zakladá na kultúre spoločných hodnôt, zdieľania, obnovy a otvorenosti voči novým formám vzájomnej výmeny, ako aj na účasti a spolupráci medzi občanmi, inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy, súkromným sektorom a rôznymi národnými systémami vzdelávania. Online komunity, ([8]) ktoré (na miestnej, regionálnej, národnej úrovni a na úrovni Únie) zdieľajú postupy, sú viditeľnejšie a v budúcnosti budú rásť.

S VEDOMÍM, ŽE:

14. V súlade so zásadou subsidiarity nesú zodpovednosť za obsah výučby a organizáciu systémov vzdelávania členské štáty.

15. V členských štátoch a v rámci Únie sa digitálne vzdelávanie v rôznych druhoch a na rôznych stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy realizuje v rôznej miere. Skúsenosti s technológiami digitálneho vzdelávania sa v jednotlivých častiach Únie líšia a do veľkej miery závisia od rámcov politiky a riadenia, od infraštruktúry a technického vybavenia, ako aj od finančných a ľudských zdrojov. K tým patria najmä dobre pripravení učitelia, školitelia, vychovávatelia a iní pedagogickí a administratívni pracovníci vrátane vedúcich pracovníkov inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy.

([7]) Digitálne občianstvo je súborom hodnôt, zručností, postojov, vedomostí a kritického pohľadu, ktoré občania v digitálnom veku potrebujú. Digitálny občan vie, ako narábať s technológiami a dokáže ich kompetentne a pozitívne využívať.

([8]) Učitelia, školitelia, vychovávatelia a iní pedagogickí pracovníci sú často aktívni na rôznych elektronických portáloch a v online komunitách, ako sú európske elektronické platformy typu EPALE, School Education Gateway, E-Twinning a pod. Prípadne sa zapájajú aj do širších medzinárodných elektronických komunít, napr. prostredníctvom medzinárodných organizácií a nadnárodných podnikov.

16. Núdzová situácia, akou je pandémia COVID-19, vyvolala rýchlu reakciu. Členské štáty zatvorili väčšinu svojich vzdelávacích a školiacich pracovísk a požiadali inštitúcie, aby pokračovali vo výučbe, školení, učení sa a hodnotení prevažne na diaľku.

17. Opatrenia, ktoré členské štáty a ich inštitúcie vzdelávania a odbornej prípravy prijali na základe svojej vnútroštátnej situácie, poukázali na to, aké je dôležité orientovať sa v digitálnom vzdelávaní, pomohli posilniť digitálne kapacity systémov vzdelávania a odbornej prípravy a poskytli učiteľom, školiteľom, vychovávateľom a iným pedagogickým pracovníkom možnosti profesijného rozvoja.

18. Napriek veľkému úsiliu všetkých členských štátov kroky, ktoré sa v tejto núdzovej situácii podnikli, aby sa uľahčil prístup na diaľku, odhalili spoločné výzvy a slabé stránky systémov vzdelávania a odbornej prípravy v Únii.

    a) Počas pandémie COVID-19 sa v členských štátoch v rôznej miere neraz ukázalo, že veľa učiacich sa nemôže v plnom rozsahu uplatniť svoje právo na vzdelávanie a odbornú prípravu pre nedostatočný vhodný fyzický a technologický prístup. ([9])

    b) Bezprikladná výzva, akú so sebou priniesla pandémia COVID-19, odhalila naliehavú potrebu lepšieho sprostredkovania digitálnych kompetencií pre každého, aby sa všetkým jednotlivcom a občanom zaručil rovnocenný prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, a to najmä v situáciách, keď sa vzdelávanie a odborná príprava poskytujú na diaľku. S osobitnými problémami sa stretli učiaci sa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

    c) Hoci sa prechod na digitálne vzdelávanie počas pandémie COVID-19 urýchlil, vývoj a využívanie nových foriem šírenia vedomostí môžu, ak neprebiehajú uvedomele a cielene, kopírovať tradičnejšie formy výučby a učenia sa.

    d) Pandémia COVID-19 narušila aj kontinuitu nadnárodných aktivít v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Týka sa to cezhraničného vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj mobility v rámci programu Erasmus+, najmä mobility študentov a pracovníkov v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ako aj odborného vzdelávania a prípravy (OVP).

    e) Zatvorenie inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy spôsobené pandémiou COVID-19 pozmenilo rolu učiteľov, školiteľov, vychovávateľov a iných pedagogických pracovníkov, ktorí museli nájsť nové spôsoby, ako udržať kontakt s učiacimi sa a podporovať ich v samostatnej práci, či už v kolaboratívnych vzdelávacích prostrediach, alebo inak. Upozornilo tiež na potrebu spolupráce, budovania kapacít, špecifickej odbornej prípravy na digitálnu výučbu, ako aj na potrebu pomocných opatrení medzi učiteľmi, školiteľmi a sieťami pedagogického vzdelávania, ako aj medzi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy.

UZNÁVAJÚC, ŽE:

19. Digitálna priepasť v členských štátoch a v rámci Únie ostáva naďalej výzvou, keďže môže ešte prehĺbiť aj iné existujúce štrukturálne nerovnosti vrátane sociálno-ekonomických a rodových nerovností.

20. V súvislosti s technológiami digitálneho vzdelávania sa musí zaručiť ochrana údajov a technologická suverenita členských štátov a ich občanov bez ohľadu na naliehavosť situácie. V súvislosti s nárastom tvorby a šírenia vzdelávacieho digitálneho obsahu sa musia uznať právne a etické zásady, na ktorých spočíva duševné vlastníctvo.

21. Nové formy prenosu vedomostí a nové vzdelávacie prostredia, a to aj v podobe spolutvorby, podporujú širšie prepojenie medzi formálnym vzdelávaním a odbornou prípravou a neformálnym vzdelávaním a informálnym učením sa. Výmena osvedčených postupov na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie umožňuje urýchliť začleňovanie technológií digitálneho vzdelávania do všetkých foriem učenia sa a podporovať vysokú kvalitu a inkluzívnosť vo výučbe a učení sa.

([9]) EURYDICE (2020). Dosah pandémie Covid-19: zatváranie systémov vzdelávania v Európe.

22. Technológie digitálneho vzdelávania poskytujú nové možnosti učenia sa a výučby a hrajú dôležitú rolu pri zabezpečovaní vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy. Môžu dopĺňať priamu interakciu v podobe prezenčnej výučby a školenia, ako aj nedigitálne najlepšie postupy a prostriedky výučby a učenia sa, ktoré majú naďalej svoje opodstatnenie a nedajú sa úplne nahradiť virtuálnymi formátmi.

23. Ak má technológia podporovať kvalitu a inkluzívnosť vzdelávania, musia ju sprevádzať bezpečné vzdelávacie prostredia a pedagogické prístupy. Zásadnú úlohu pri vývoji inovačných a dostupných technológií digitálneho vzdelávania zohrávajú spoločnosti zamerané na vzdelávacie technológie vrátane startupov a MSP, ktoré tak podporujú digitálne vzdelávanie, ako aj digitálnu transformáciu európskych ekonomík. Kľúčom k tomu, aby tieto spoločnosti mohli prosperovať, sú podmienky naklonené inovácii a primerané možnosti financovania.

24. Digitálne vzdelávanie musí klásť dôraz na význam pedagogických koncepcií, nástrojov a metód učenia sa a výučby. Vzdelávací výskum môže prispieť k vývoju inovačných koncepcií vo vzdelávaní a odbornej príprave a môže umožniť lepšie pochopiť dosah digitálnej transformácie na učenie sa a výučbu, ako aj na systémy vzdelávania a odbornej prípravy.

25. Sprostredkovanie digitálnych kompetencií vo všetkých druhoch a na všetkých stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy by malo ísť vždy súbežne s príslušným súborom súvisiacich kľúčových kompetencií vrátane životných zručností a malo by sa opierať o modernú dostupnú infraštruktúru, vybavenie a technológiu. Vhodný súbor digitálnych, odborných a technických zručností a kompetencií, ktoré môžu prispieť k zamestnateľnosti, si vyžadujú predovšetkým programy odborného vzdelávania a prípravy vrátane programov na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu.

26. Medzinárodne konkurencieschopný a udržateľný európsky inovačný systém závisí od vysokokvalitných a inkluzívnych systémov vzdelávania a odbornej prípravy. Počíta tiež s excelentným výskumným systémom, v ideálnom prípade úzko prepojeným so vzdelávaním a odbornou prípravou. Pridanou hodnotou pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy, napr. pri tvorbe politík alebo pedagogickom uplatňovaní, bude preto rýchly presun zistení z výskumu a inovácie, napr. zo vzdelávacieho výskumu, ako aj spolutvorba a testovanie inovačných riešení v digitálnom vzdelávaní.

BERÚC NA VEDOMIE, ŽE:

27. Európska komisia zverejnila obnovený akčný plán digitálneho vzdelávania na roky 2021 – 2027 s názvom Prispôsobenie vzdelávania a odbornej prípravy digitálnemu veku, ([10]) na ktorý by mal nadviazať proces spolutvorby s členskými štátmi, ak to bude vhodné a relevantné.

28. Jeho hlavné ciele, ktorými je podpora vývoja vysokovýkonného ekosystému digitálneho vzdelávania a zlepšenie digitálnych zručností a kompetencií pre digitálnu transformáciu, môžu prispieť k strategickejšiemu prístupu k digitálnemu vzdelávaniu na úrovni Únie.

29. Vysokovýkonný ekosystém digitálneho vzdelávania ([11]) by mal umožniť vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odbornú prípravu pomocou relevantnej infraštruktúry, pripojiteľnosti, plánovania digitálnej kapacity a organizačnej spôsobilosti, ktoré môžu prispieť k flexibilnejšiemu prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave kdekoľvek a pre každého. Je základom úspešnej realizácie digitálneho vzdelávania a predpokladom štrukturálnej transformácie systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

30. Učitelia, školitelia, vychovávatelia a iní pedagogickí pracovníci a učiaci sa všetkých vekových skupín vo všetkých druhoch a na všetkých stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy potrebujú digitálne kompetencie a vhodné pedagogické prístupy, aby mohli vo vzdelávaní zmysluplne využívať digitálne technológie. Pri sprostredkovaní digitálnych kompetencií by sa mal zohľadniť vekový a rodový aspekt, ako aj mediálna, digitálna a dátová gramotnosť, kritické myslenie a boj proti nepravdivým informáciám a dezinformáciám, nenávistným a škodlivým slovným prejavom, kyberšikanovaniu a závislosti, a tiež bezpečnostné otázky, ako je ochrana súkromia, ochrana údajov a práva na ochranu duševného vlastníctva.

([10]) COM(2020) 624 final.

([11]) Na účely týchto záverov sa dá pojem ekosystémy digitálneho vzdelávania chápať ako nevyhnutné prostredie a podmienky zaručujúce vysokokvalitné a inkluzívne digitálne vzdelávanie. Vzťahuje sa predovšetkým na vysokokvalitný obsah, užívateľsky ústretové nástroje, služby s pridanou hodnotou a bezpečné platformy.

31. Neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa by sa mali podporovať ako dôležitý spôsob sprostredkovania potrebnej úrovne digitálnej kompetencie ľuďom všetkých vekových skupín mimo formálneho systému vzdelávania v záujme ich profesijného a osobného rozvoja, a to aj so zreteľom na faktory, ako sú sociálne vzťahy a fyzické a duševné zdravie, ako aj digitálna pohoda. Z tohto hľadiska sú dôležité digitálne prostredia a kultúra zmysluplného a etického využívania digitálnych nástrojov. Digitálne možnosti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa majú svoj význam v prvom rade pre mladých, ale aj pre starších ľudí, ktorých obzvlášť postihujú dôsledky pandémie COVID-19.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY PODĽA VNÚTROŠTÁTNYCH PODMIENOK:

32. Podporovali začleňovanie technológií digitálneho vzdelávania a nadobúdanie digitálnych kompetencií v záujme zlepšenia výučby, odbornej prípravy a učenia sa vo všetkých druhoch a na všetkých stupňoch vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj z hľadiska celoživotného vzdelávania.

33. Presadzovali hodnotenie, zabezpečovanie kvality a potvrdzovanie vzdelávacích výstupov inovačných spôsobov štúdia vrátane digitálnych komponentov.

34. Zvážili pedagogické modely a vzdelávanie a odbornú prípravu učiteľov, školiteľov a vychovávateľov a iných pedagogických pracovníkov pre lepšie využitie rozmanitých možností, aké ponúkajú technológie digitálneho vzdelávania.

35. Umožnili učiteľom, školiteľom a vychovávateľom a iným pedagogickým pracovníkom, ako napr. školiteľom učiteľov, počiatočný a kontinuálny profesijný rozvoj a motivovali ich v ňom, aby rozvinuli a zlepšili svoje digitálne zručnosti a kompetencie a základné poznatky o IKT na úroveň, ktorá im umožní sebaisto pracovať s technológiami digitálneho vzdelávania a poskytovať vysokokvalitné vzdelávanie a odbornú prípravu. Budú sa tak môcť podieľať na tvorbe inovačných vyučovacích a školiacich metód a aplikovanej didaktiky, ktoré sú zamerané na učiacich sa a podporujú kritické a tvorivé myslenie, a vytvárať vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávacie prostredia a obsahy. Dobre vyškolení učitelia, ktorí dokážu využívať digitálne technológie zmysluplným vekovo a rodovo citlivým pedagogickým spôsobom, sú kľúčovým faktorom pri zavádzaní vysokokvalitného a inkluzívneho digitálneho vzdelávania pre všetkých.

36. Podporovali inklúziu všetkých učiacich sa, prekonávanie sociálnych nerovností a digitálnej priepasti, ako aj poskytovanie rovnakého prístupu k vhodným možnostiam a prostrediam digitálneho vzdelávania pre všetkých.

37. Zvážili investície do digitálneho vzdelávania využitím možností nového Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, najmä hlavných iniciatív Pripojme sa a Rekvalifikujme a zlepšujme zručnosti, aby tak prispeli k uzdraveniu modernizáciou a posilnením vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy. Zvážili tiež využitie iných možností financovania, ktoré poskytuje Únia, ako Erasmus+, Horizont Európa, Digitálna Európa, Nástroj na prepájanie Európy II, InvestEU, EFRR a ESF+.

VYZÝVA KOMISIU, ABY V SÚLADE SO ZMLUVAMI A S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY A VNÚTROŠTÁTNE PODMIENKY:

38. Zaručila koordinovaný prístup k digitálnemu vzdelávaniu v rámci Komisie a spolu s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami spustila proces strategických úvah o faktoroch umožňujúcich úspešné digitálne vzdelávanie vrátane pripojiteľnosti a digitálnej pedagogiky, infraštruktúry, digitálneho vybavenia, digitálnych zručností učiteľov a študentov, interoperability a dátových štandardov so zreteľom na technologickú suverenitu, súkromie, ochranu údajov a etiku v záujme vysokokvalitného a inkluzívneho vzdelávania a odbornej prípravy. V tomto procese ďalej v úzkej spolupráci s členskými štátmi a na základe faktov nadviazala na závery Rady o reakcii na krízu spôsobenú pandémiou COVID-19 v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, aby sa na úrovni EÚ dospelo k spoločnému chápaniu prístupov v záujme účinných, inkluzívnych a príťažlivých procesov učenia sa na diaľku.

39. V rámci európskeho vzdelávacieho priestoru a v súčinnosti a komplementárnosti s inými relevantnými politikami preskúmala, ako by sa dal podporiť integrovanejší prístup k tvorbe politiky digitálneho vzdelávania prípadným zriadením európskeho centra digitálneho vzdelávania, stavajúc na existujúcich sieťach a iných relevantných opatreniach, aby bolo možné lepšie reagovať na rýchlosť digitálnej transformácie.

40. Podporovala rozvoj digitálneho vzdelávania v Európe a vyzdvihovala jeho úlohu prostredníctvom európskeho programu v oblasti zručností, európskeho vzdelávacieho priestoru a nového strategického rámca európskej spolupráce, ktorý nahradí ET2020.

41. Poskytovala informácie o vývoji metód digitálneho vzdelávania a podieľala sa na zdieľaní osvedčených postupov, a to najmä prostredníctvom partnerského učenia medzi členskými štátmi, ako aj informácií o medzinárodnej spolupráci a referenčnom porovnávaní, napr. s Radou Európy, UNESCO a OECD.

42. Podporovala členské štáty v prebiehajúcej digitálnej transformácii v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy najmä prostredníctvom medzisektorovej spolupráce medzi rôznymi národnými iniciatívami a stratégiami v oblasti digitálneho vzdelávania a spájala orgány, expertov, predstaviteľov vzdelávacieho výskumu, poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy, občiansku spoločnosť (učiteľské odbory, združenia učiacich sa a rodičov) a súkromný sektor.

43. Úzko spolupracovala s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami pri využívaní existujúcich národných a európskych ekosystémov digitálneho vzdelávania s vedomím, že vysokovýkonný ekosystém digitálneho vzdelávania si vyžaduje vzdelávací obsah, platformy, služby a nástroje, ktoré sú zamerané na učiacich sa, dôveryhodné, bezpečné, pedagogicky fundované, dostupné a v relevantných prípadoch viacjazyčné, ako aj vyvinuté otvoreným spôsobom a vysokokvalitné. Zahŕňa to tiež riešenie etických aspektov, a to aj v súvislosti s umelou inteligenciou, a podporu ochrany osobných údajov učiacich sa a používateľov a zaručovanie bezpečnej medzinárodnej výmeny prostredníctvom interoperability v súlade s európskymi právnymi predpismi na ochranu údajov.

VYZÝVA KOMISIU A ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY V SÚLADE SO SVOJIMI PRÁVOMOCAMI A S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY:

44. Na podporu plánov digitálnej transformácie inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy účinne využívali digitálny rozmer programu Erasmus+, prípadne synergie s inými relevantnými programami Únie. Prostredníctvom projektov programu Erasmus+ ďalej podporovali profesijný rozvoj učiteľov, ako aj rozvíjanie digitálnych zručností, kompetencií a kapacít, účinné zavádzanie metód a nástrojov digitálneho vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj tvorbu otvorených vzdelávacích zdrojov vo všetkých oblastiach vzdelávania a odbornej prípravy so zreteľom na celoživotné vzdelávanie. Preskúmali, ako by mohol program Erasmus+ prispieť k lepšej dostupnosti obsahu digitálneho vzdelávania a k väčšej sociálnej inklúzii a podporiť úspešné vzdelávanie všetkých učiacich sa.

45. Preskúmali možnosť posilnenia synergií medzi rôznymi európskymi, národnými a regionálnymi programami, iniciatívami a projektmi na podporu sociálnej inklúzie; rozvíjali digitálne zručnosti a kompetencie učiacich sa osôb a učiteľov, školiteľov a vychovávateľov, a to najmä osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane tých najodkázanejších; podporovali vývoj inovačných metód a nástrojov učenia sa a výučby a všetkým učiacim sa poskytli možnosť využívať vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odbornú prípravu.

46. Prostredníctvom programov Erasmus+ a Horizont Európa**,** ako aj centier excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy pokračovali v podpore iniciatívy „Európske univerzity“ a využívali potenciál týchto programov pre rozvoj digitálneho vzdelávania; podporovali šírenie, využívanie a škálovateľnosť relevantných výsledkov projektu Erasmus+ s cieľom informovať tvorcov politík, ako aj pracovníkov v oblasti vzdelávania.

47. Preskúmali využívanie digitálnych technológií s cieľom poskytnúť väčšiu škálu možností zmiešanej a virtuálnej mobility, ako aj ďalšie flexibilné študijné možnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy; podporovali vzájomnú výmenu najlepších postupov v záujme zlepšenia učenia sa a výučby, presadzovali podporné služby a digitálne administratívne postupy, napr. postupy vyvinuté v rámci iniciatívy európska študentská karta alebo Europass.

48. Ďalej posilňovali a maximalizovali synergie medzi nástrojmi sebahodnotenia (napr. SELFIE, HEInnovate), rámcami (európsky rámec digitálnych kompetencií), participatívnymi podujatiami a propagačnými činnosťami (napr. hackatón v oblasti digitálneho vzdelávania, Európsky týždeň programovania) a existujúcimi platformami (napr. eTwinning, School Education Gateway a EPALE); pokračovali v spolupráci prostredníctvom sietí, ako je koalícia pre digitálne zručnosti a pracovné miesta, a v podpore Siete pre duševné vlastníctvo vo vzdelávaní, spravovanej Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo.

49. Využívali výskum vrátane výsledkov európskych projektov financovaných v rámci programov Erasmus+ a Horizont Európa a programu Digitálna Európa v záujme posilnenia synergií medzi európskym vzdelávacím priestorom a európskym výskumným priestorom pri napĺňaní ambícií v oblasti digitálneho vzdelávania, akými je podpora a využívanie výskumu pri presadzovaní inovačných pedagogických riešení a pri tvorbe, vykonávaní a hodnotení politík.

50. Zužitkovali výsledky relevantných publikácií a štúdií členských štátov a medzinárodných organizácií, najmä OECD, UNESCO a Rady Európy, venovaných digitálnemu vzdelávaniu.

PRÍLOHA

Politické súvislosti

1. Odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

2. Závery Rady o investovaní do vzdelávania a odbornej prípravy – reakcia na oznámenie Komisie s názvom Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno- ekonomických výsledkov a na ročný prieskum rastu na rok 2013 ([1]).

3. Závery Rady o úlohe vzdelávania v ranom detstve a primárneho vzdelávania pri podpore tvorivosti, inovačnosti a digitálnej kompetencie ([2]).

4. Závery Rady o digitálnej práci s mládežou ([3]).

5. Spoločná správa Rady a Komisie na rok 2015 o vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020) – Nové priority pre európsku spoluprácu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy ([4]).

6. Závery Rady o rozvoji mediálnej gramotnosti a kritického myslenia prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy ([5]).

7. Uznesenie Rady o novom programe v oblasti zručností pre inkluzívnu a konkurencieschopnú Európu ([6]).

8. Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o začleňovaní v rozmanitosti s cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu vzdelávania pre všetkých ([7]).

9. Odporúčanie Rady z 22. mája 2017 týkajúce sa európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, ktorým sa zrušuje odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie ([8]).

10. Závery Rady o posilnených opatreniach na zníženie horizontálnej rodovej segregácie vo vzdelávaní a v zamestnaní (7. decembra 2017).

11. Závery Rady o rozvoji škôl a excelentnej výučbe ([9]).

12. Závery Rady o novom programe EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie ([10]).

13. Odporúčanie Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ([11]).

14. Odporúčanie Rady z 22. mája 2019 o komplexnom prístupe k výučbe a učeniu sa jazykov ([12]).

15. Odporúčanie Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých ([13]) a závery Rady z 22. mája 2019 o plnení tohto odporúčania ([14]).

([1]) Ú. v. EÚ C 64, 5.3.2013, s. 5.
([2]) Ú. v. EÚ C 172, 27.5.2015, s. 17.
([3]) Ú. v. EÚ C 414, 10.12.2019, s. 2.
([4]) Ú. v. EÚ C 417, 15.12.2015, s. 25.
([5]) Ú. v. EÚ C 212, 14.6.2016, s. 5.
([6]) Ú. v. EÚ C 467, 15.12.2016, s. 1.
([7]) Ú. v. EÚ C 62, 25.2.2017, s. 3.
([8]) Ú. v. EÚ C 189, 15.6.2017, s. 15.
([9]) Ú. v. EÚ C 421, 8.12.2017, s. 2.
([10]) Ú. v. EÚ C 429, 14.12.2017, s. 3.
([11]) Ú. v. EÚ C 189, 4.6.2018, s. 1.
([12]) Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 15.
([13]) Ú. v. EÚ C 484, 24.12.2016, s. 1.
([14]) Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 23.

16. Závery Rady o formovaní vízie európskeho vzdelávacieho priestoru ([15]).

17. Závery Rady z 9. apríla 2019 „Smerom k čoraz udržateľnejšej Únii do roku 2030“ ([16]).

18. Závery Rady zo 7. júna 2019 o budúcnosti vysoko digitalizovanej Európy po roku 2020: „Zvýšenie digitálnej a hospodárskej konkurencieschopnosti v celej Únii a digitálna súdržnosť“ ([17]).

19. Uznesenie Rady o ďalšom rozvoji európskeho vzdelávacieho priestoru v záujme podpory systémov vzdelávania a odbornej prípravy orientovaných na budúcnosť ([18]).

20. Závery Rady o kľúčovej úlohe politík celoživotného vzdelávania pri posilňovaní schopnosti spoločností riešiť technologickú a ekologickú transformáciu v záujme podpory inkluzívneho a udržateľného rastu ([19]).

21. Uznesenie Rady o vzdelávaní a odbornej príprave v rámci európskeho semestra: zabezpečenie informovaných diskusií o reformách a investíciách ([20]).

22. Závery Rady o európskych učiteľoch a školiteľoch pre budúcnosť ([21]).

23. Závery Rady o reakcii na krízu spôsobenú pandémiou COVID-19 v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy ([22]).

24. Závery Európskej rady z 1. – 2. októbra 2020 ([23]).

25. Závery Rady o formovaní digitálnej budúcnosti Európy ([24]).

26. Rekvalifikácia a zvyšovanie úrovne zručností ako základ pre zvyšovanie udržateľnosti a zamestnateľnosti v kontexte podpory oživenia hospodárstva a sociálnej súdržnosti – závery Rady (8. júna 2020).

([15]) Ú. v. EÚ C 195, 7.6.2018, s. 7.
([16]) 8286/19.
([17]) 10102/19.
([18]) Ú. v. EÚ C 389, 18.11.2019, s. 1.
([19]) Ú. v. EÚ C 389, 18.11.2019, s. 12.
([20]) Ú. v. EÚ C 64, 27.2.2020, s. 1.
([21]) Ú. v. EÚ C 193, 9.6.2020, s. 11.
([22]) Ú. v. EÚ C 212 I, 26.6.2020, s. 9.
([23]) EUCO 13/20.
([24]) Ú. v. EÚ C 202 I, 16.6.2020, s. 1.